

Verksamhetsberättelse 2018

nämndversion

Produktionsutskottet

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Periodens resultat	3
2.1 Driftredovisning.....	3
2.2 Investeringsredovisning	5
3 Viktiga händelser i verksamheten	6
4 Redovisning av mål (helår)	10
5 Utmaningar inför framtiden	15
6 Prestationer och nyckeltal	18
7 Uppdrag	Fel! Bokmärket är inte definierat.
8 Intern kontroll	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Inledning

Verksamheterna inom kommunstyrelsens produktionsutskott visar överlag fortsatt god utveckling och hög kvalitet, vilket bekräftas i såväl interna som externa mätningar och granskningar. Särskilt ska poängteras att grundskolan har de bästa resultaten i landet. Ekonomiskt redovisar dock verksamheterna underskott, totalt 19,5 mnkr i bokslut 2018.

Under året har stort fokus varit på kvalitetssäkringsarbetet. Verksamhetsplaner som bygger på kommunens strategiområden samt utbildningsnämndens inriktningsmål har byggts upp i ett gemensamt kvalitetsuppföljningsverktyg. Detta innebär att måluppfyllelsen bättre kan följas upp löpande som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Överlag har förbättrings- och utvecklingsarbetet intensifierats under året. Förskolan har bland annat arbetat med att ta fram en gemensam verksamhetsidé med syfte att vi ska ha en förskola i tiden med fokus på hållbarhet, hälsa och miljö från omsorg till omsorgsfullt lärande. En handlingsplan har arbetats fram för att säkerställa en bra övergång mellan förskolans och skolans verksamheter. Inom grundskola och gymnasium har ett flertal kvalitetshöjande projekt startat bland annat inom områdena elevhälsa, språkutvecklande arbetssätt, kompetensutveckling för personal i förskoleklass samt digitalisering. Samtliga skolor har också fått utökad tillgång till digitala läromedel. Som första skola i Sverige har Danderyds gymnasium blivit godkänd av Skolverket att bedriva NIU (nationell idrottsutbildning) i Padeltennis.

Vi har, under 2018, kunnat konstatera att det finns ett antal utmaningar som vi måste hantera. En av dem är att vi ser en kraftig överkapacitet av förskole- och skolplatser i framförallt Djursholm. En annan är att förnyelse av avtal efter upphandlingar i regel blir väsentligt dyrare.

I slutskedet av 2018 tog kommunfullmäktige beslut om att vård- och omsorgsverksamheten skulle flyttas över till socialförvaltningen. Detta gjordes 1 januari 2019 och vår förvaltning bytte i samband med det namn till Bildningsförvaltningen.

2 Periodens resultat

2.1 Driftredovisning

<i>(mnkr)</i>	Budget	Bokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	915,8	910,3	-5,5
Verksamhetens kostnader	915,8	927,9	-12,1
Nettokostnader	0,0	-17,6	-17,6

2.1.1 Avvikelse mot budget

(tkr)	Budget			Bokslut			Avvikelse		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Ledning administration	12 861	16 926	-4 065	13 917	12 554	1 363	1 056	4 372	5 428
Förskolor	115 353	114 801	552	112 278	115 740	-3 462	-3 075	-939	-4 014
Ungdom och skola	596 963	594 301	2 662	595 565	608 413	-12 848	-1 398	-14 112	-15 510
Vård och omsorg	190 654	189 812	842	188 604	191 238	-2 634	-2 050	-1 426	-3 476
Totalt	915 831	915 840	-9	910 364	927 945	-17 581	-5 467	-12 105	-17 572

ÖVERGRIPANDE LEDNING OCH STYRNING

Övergripande ledning och styrning redovisar att ett överskott på 1,4 mnkr. Orsaken är framförallt vakanser.

FÖRSKOLAN

Sammantaget redovisar de 14 förskolorna och de två öppna förskolorna ett underskott på 3,5 mnkr, vilket är en försämring med 2,9 mnkr jämfört med 2017 då resultatet var minus 0,6 mnkr. Tio förskolor redovisar negativa utfall och fyra redovisar positiva utfall. Ett stort fokus har under året lagts på ekonomiska uppföljningar. Det sjunkande barnantalet i åldern 1–5 år i kommunen innebär ett fortsatt ökat överskott på förskoleplatser. Detta gäller flera områden i kommunen, men framförallt i Djursholm. Färre inskrivna barn än förskolorna är dimensionerade för innebär lägre intäkter och då många av kostnaderna är fasta eller trögrörliga har det inte varit möjligt att sänka kostnaderna lika mycket som intäkterna minskat. Exempelvis krävs en viss minimibemanning av personal, oavsett barnantal, bland annat för att kunna klara öppettiderna på de mindre enheterna.

UNGDOM OCH SKOLA

Totalt sett visar verksamhetsområdet ungdom och skola ett underskott på 12,8 mnkr, vilket är en försämring med 10,1 mnkr jämfört med 2017 då resultatet var ett underskott på 2,7 mnkr.

Generellt för alla enheter inom skolsektorn är att personalkostnaderna ökar både på grund av hög löneökning (högre än skolpengsuppräknings) men också på grund av löneglidning. Flera av statsbidragen är till för att öka både bemanning och löner och det har blivit en högre personalomsättning som gör att löneglidningen ökar. Dessutom har kostnaderna för städ ökat mycket med det nya städavtalet som kom i maj 2017

Flera grundskolor upplever fortsatt att kostnaderna för elever med speciella behov ökar och att man söker ersättning för detta men att man sällan får täckning för alla sina kostnader, vilket då tynger skolans ekonomi.

Under året har flera skolor haft problem i sina lokaler med vattenskador och med mögelskador. När man åtgärder detta på olika sätt så kostar det extra i form av att visst nyinköp krävs, extra städning måste utföras och att mer personalresurs ofta krävs för att kunna upprätthålla skoldagen.

Av de åtta grundskoleenheterna så går endast tre med överskott. Övriga fem skolor och särskolan, som är en egen skolform och som ligger inom Kevingeskolan, har underskott av olika storlek. I Djursholm är elevantalet för lågt för de skolplatser som finns och det märks framförallt på Vasaskolan som till läsåret 19/20 kommer att ha halverat det elevantal som egentligen ryms i skolan. Även Ekeby och Svalnäs har färre lever än man kan ha.

Särskolan Atlanten med träningskoleinriktning går 700 tkr minus och det beror på att man har få elever. Man har under året haft hälften av de elever som verksamheten är tänkt för, dessa elever har också stora omsorgsbehov

Övriga skolors underskott beror på orsaker som är beskrivna ovan.

Danderyds gymnasium har ett underskott på 2,8. De tappade ca 20 elever på språkintröduktion i aug 2018, dessa elever var inskrivna men kom inte till skolan. Detta beror på att flera av eleverna fått utvisningsbesked men också på nya gymnasielagen där eleven behöver vara inskriven på ett nationellt program för att få uppehållstillstånd, och dit räknas inte språkintröduktion. Danderyds gymnasiums underskott beror till största del på detta elevtapp men också på merkostnader vid ombyggnad av en korridor och dyrare städavtal.

Det fasta ersättningsbelopp för Enheten för flerspråkighet som finns i en överenskommelse sedan några år tillbaka mellan utbildningsnämnden och produktionsutskottet täcker inte kostnaderna. Orsaken är framförallt att fler elever läser modersmål efter det ökade flyktingmottagandet. En ny modell för finansiering av kostnaderna behöver tas fram för att bättre kunna matcha den organisation man måste ha för att möta lagens krav och kunna erbjuda det antal språk som efterfrågas.

Ungdomsmottagningen håller sin budget som består av fasta anslag från Danderyds och Vaxholms kommuner samt en rörlig ersättning från landstinget utifrån antalet enskilda besök. Därutöver finns ett tillfälligt riktat statsbidrag för att stärka ungdomars psykiska hälsa.

Kulturskolan har från och med 1 juli 2018 flyttats över till kultur- och fritidsnämnden.

VÅRD- OCH OMSORG

Vård- och omsorg redovisade ett sammanlagt underskott på 2,6 mnkr. Vård- och omsorgsboendena redovisade ett överskott på 1,4 mnkr. LSS-verksamheterna, bestående av Personlig assistans Danderyd och två LSS-boenden, redovisade ett överskott på 1,0 mnkr. Hemtjänsten redovisade ett underskott på 5,2 mnkr. Resultatet för hemtjänsten förbättrades jämfört med 2017 då underskottet uppgick till 9,2 mnkr. En förklaring till förbättringen är att starten av larm- och nattpatrullen inneburit att vissa overheadkostnader, som för ledning och lokaler, nu fördelas på flera kostnadsställen vilket ger en bättre ekonomi. Rekryteringen av vikarier till sommaren 2018 fungerade bra och hemtjänsten fick i stort sett bort tidigare övertidskostnader. Hemtjänsten gjorde också effektiviseringar som till exempel att fler bilar och elcyklar införskaffades för att korta förflyttelsetiderna mellan kunderna.

2.2 Investeringsredovisning

<i>(mnkr)</i>	Budget	Bokslut	Avvikelse
Centralt	1,1	0	1,1
Förskola	0	0,1	-0,1
Ungdom och skola	3,4	2,2	1,2
Äldreomsorg och LSS	0,3	0,1	0,2
Nettokostnader	4,8	2,4	2,4

3 Viktiga händelser i verksamheten

FÖRSKOLAN

Beläggningen på förskolorna

Den egna regionen har idag ett stort överskott på platser på ett flertal förskolor. Aktuella befolknings- och nybyggnadsprognoser visar inga tendenser till att efterfrågan på platser kommer att öka. I några kommundelar, framförallt i Djursholm, är det ett stort överskott. Detta har pågått under flera år och trots tidigare nedläggningar av förskolor kvarstår överskottet. Utbildningsnämnden gav Bildnings- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att göra en genomlysning av kapaciteten i de olika kommundelarna. Ärendet togs upp i utbildningsnämnden i november 2018. Utbildningsnämnden skickade ärendet vidare till Kommunstyrelsens produktionsutskott som i sin tur gav Bildnings- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att redovisa förslag på åtgärder vid Kommunstyrelsens produktionsutskotts möte i januari 2019.

Utveckling och kvalitetssäkring

Under läsåret 2018/19 kommer alla skolor och förskolor att upprätta verksamhetsplaner i verktyget Stratsys. Verksamhetsplanerna bygger på kommunens strategiområden samt utbildningsnämndens inriktningsmål. Måluppfyllelsen kommer att följas upp löpande som en del i förskolornas systematiska kvalitetsarbete.

Gemensam Verksamhetsidé för förskolorna i egen regi

Förskolecheferna har tillsammans med verksamhetschefen påbörjat ett arbete med att ta fram en gemensam verksamhetsidé.

Vår verksamhetsidé ska vara en del i en kedja av olika styrdokument från FN-s barnkonvention, Skollagen, Läroplan för förskolan till Danderyds kommuns vision och uppdrag. Tillsammans bildar dessa dokument en ram för den kommunala förskolan och den kvalitet förskolan ska erbjuda. Vi ska ha en förskola i tiden med fokus på hållbarhet, hälsa och miljö från omsorg till omsorgsfullt lärande.

Kvalitetsredovisningarna för läsåret 2017/2018 har följts upp under hösten av förvaltningen genom kvalitetsdialoger med förskolecheferna.

Förskolorna har välkomnat ett flertal nyanlända barn under året. Det ställer höga krav på förskolorna att anpassa verksamheten till alla barn då de nyanlända barnen och deras familjer behöver mycket stöd och hjälp inledningsvis.

Regeringen antog i september Skolverkets förslaget till reviderad läroplan för förskolan. Den nya läroplanen träder i kraft juli 2019. I samband med att den nya läroplanen träder i kraft kommer förskolecheferna ha befattningen rektor.

Ett förebyggande arbete mot kränkande behandling och diskriminering pågår bland annat genom fortbildning för all personal på förskolorna som ger fördjupad kunskap om till exempel anmälningsplikten .

Förvaltningen har under hösten tillsammans med skolledningar och förskolechefer arbetat med att ta fram en handlingsplan med gemensamma rutiner för övergången mellan förskola och skola. Syftet med handlingsplanen är att bidra till det livslånga lärandet genom att säkerställa en bra övergång mellan förskolans och skolans verksamheter.

Samverkan förskola och biblioteken

I juni inledde förskolan och biblioteken ett samarbete med syfte att öka barnens intresse för böcker och läsning. En ansvarig kontaktperson har utsetts på respektive förskola. Verksamhetscheferna för förskola och kultur/bibliotek är ytterst ansvariga för samarbetet.

Gemensam krisplan förskola

Under augusti/september implementerade alla förskolor den nya gemensamma krisplanen som har

arbetats fram i ledningsgruppen för förskolorna. Personalavdelningen har bidragit vid framtagandet.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Under 2018 har 20 studenter från olika lärosäten genomfört sin praktik på förskolorna. Som ett led i att marknadsföra kommunen som en attraktiv arbetsgivare har förvaltningen under hösten anordnat en träff för kommunens nya studenter inom VFU

Omfattande problem med det nya städavtalet

Dålig städning och stora ökade kostnader för förskolorna. Det nya avtalet är avsevärt dyrare än det som gällde tidigare. Implementeringen av det nya avtalet har varit bristfällig. Kvaliteten på städningen har på en del förskolor förbättrats under hösten, men fortfarande finns brister på förskolorna.

Övrigt: Ny förskolechef på Nora Herrgård och Kevinge förskolor tillträdde 6 augusti 2018. En förskolechef har påbörjat den treåriga statliga Rektorsutbildningen vid Stockholms Universitet. Det har genomförts renoveringsarbeten på Trappgränd och Altorps förskolor.

UNGDOM OCH SKOLA

Som ett led i att marknadsföra kommunen som en attraktiv arbetsgivare har förvaltningen under hösten anordnat en träff för nya studenter inom VFU (verksamhetsförlagd utbildning).

Förvaltningen har under hösten tillsammans med skolledningar och förskolechefer arbetat med att ta fram en handlingsplan med gemensamma rutiner för övergången mellan förskola och skola. Syftet med handlingsplanen är att bidra till det livslånga lärandet genom att säkerställa en bra övergång mellan förskolans och skolans verksamheter.

Skolinspektionsanmälningar

Under året har ett antal anmälningar från vårdnadshavare skickats in till Skolinspektionen, anmälningarna har rört kritik om att elever inte får det särskilda stöd som de har rätt till, samt att elever har varit utsatt för kränkande behandling och där vårdnadshavare inte anser att skolorna har agerat tillräckligt. Huvudmannen har besvarat dessa anmälningar tillsammans med skolorna.

Minskat elevantal i Djursholm

Antalet elever som börjar förskoleklass i Djursholm är färre än det antal som slutar i årskurs sex. Detta gör att framförallt Vasaskolan under de kommande åren måste anpassa sin verksamhet till det lägre antalet elever. Det är också en förklaring till att enheten hade stora underskott i budgeten under 2018, drygt fem miljoner. Skolan har en handlingsplan för att vara i balans till läsåret 2020/2021. Diskussion pågår även för att möjliggöra att delar av lokalerna kan få ställas av och hyran minska motsvarande den yta som minskas. Befolkningsprognosen visar att det kommer vara ett underskott på ca 100 elever i Djursholm från nästa läsår. En utredning gällande hur vi ska möta det nya elevantalet med tillhörande konsekvensanalys behöver genomföras.

Minskat antal elever på Språkintröduktion på Danderyds gymnasium

Även Danderyds gymnasium prognostiserar ett underskott. När det gäller klasserna inom Språkintröduktion har skolan fått ett stort bortfall av elever jämfört med prognos (budget: 50-55 elever, elevantal blev bara 35 elever). Detta beror på att flera elever aldrig kom till skolstart trots att de var inskrivna. Det handlar om elever som fått avslag och utvisats, men också den nya gymnasielagen som inneburit att eleverna måste komma in på ett nationellt program för att få tillfälligt uppehållstillstånd, och där språkintröduktion inte räknas som nationellt program.

Skollokaler

I Hagaskolan, som tillhör Enebybergs skolenhet, upptäcktes inför höstens skolstart mögel i flera av skolans utrymmen. Tekniska kontoret beslutade att stänga skolan och alla elever fick inrymmas i

skolenhetens övriga lokaler. Under hösten har en ny paviljong byggts på skolgården, för att rymma dessa 100 elever som hade gått i Hagaskolan. Paviljongen var färdig för inflyttning till terminsstart vt-2019.

På flera av skolorna pågår omfattande renoveringar. Flera av skolorna är gamla och slitna. Mörbyskolan har haft en omfattande vattenskada som har lett till att en hel korridor med NO salar har fått stängas och paviljonger med nya klassrum har byggts på skolgården. Personalens arbetssituation har varit mycket ansträngd. Nästan alla lektionssalar är nu färdigrenoverade och går att ha undervisning i.

Vi har även haft vattenskador i Kyrkskolans idrottssal samt i idrottshallen på Danderyds gymnasium. Vidare är köket på Danderyds gymnasium mögelskadat och kommer behöva utrymmas och renoveras under våren 2019.

Kvalitetsgranskningar

Skolinspektionen har gjort kvalitetsgranskningar på flera skolor under året. Skolinspektionen har granskat spetsutbildningen på Danderyds gymnasium, skolbibliotekets verksamhet på Kyrkskolan, Fribergaskolans musikundervisning och huvudmannens styrning av Danderyds gymnasium. Vi har fått mindre påpekanden från Skolinspektionen som vi åtgärdat efter deras beslut.

Kompetensutveckling

Fyra skolor genomför den nationella kompetensutvecklingsinsatsen *Specialpedagogik för lärande* för att öka kompetensen på skolorna gällande elever i behov av särskilt stöd. En skola deltog även i kompetensutvecklingsinsatsen *Läslyftet* under vårterminen.

Under hösten har ca 30 matematik- och teknicklärare från Mörbyskolan, Fribergaskolan och Danderyds gymnasium utbildat sig genom att läsa 7,5 högskolepoäng i programmering i enlighet med de nya skrivningarna i styrdokumentet som gäller från 1 juli 2018. Kursen har genomförts av Gävle högskola på Danderyds gymnasium.

Alla skolor har kunnat erbjuda simskola för förskoleklassen tack vare ett statsbidrag från Socialstyrelsen. Alla elever har haft möjlighet att besöka Mörbybadet och har fått simundervisning vid åtta tillfällen under hösten.

Kommunen har blivit beviljad ett statsbidrag från Skolverket för att arbeta för en **Likvärdig skola**. En plan för insatser har tagits fram i samarbete med skolorna och förankras med de fackliga organisationerna. Identifierade områden är elevhälsa, systematiskt kvalitetsarbete, språkutvecklande arbetssätt, kompetensutveckling för personal i förskoleklass samt digitalisering.

Under hösten har ett arbete påbörjats för att stödja skolorna i arbetet med att ta fram elevhälsoplaner där skolorna beskriver sina rutiner och riktlinjer kring elevhälsoarbetet. Alla skolor har fått tillgång till, och utbildning i, ProReNata som är ett säkert ärendehanteringssystem för elevärenden. Detta underlättar för skolorna vad gäller att arbeta systematiskt med elevärenden. Vi har också arbetat mycket med de insatser som planeras under 2019 i form av kompetensutvecklingsinsatser inom framförallt elevhälsa, tillgänglighet och digitalisering som vi kommer att genomföra.

Två utredningar av de kommunala skolornas verksamheter har påbörjats. Den första är en granskning av Grundsärskolan och Gymnasiesärskolan i kommunen. Den andra utredningen granskar de särskilda undervisningsgrupperna som finns på flera skolor i kommunen. Båda utredningarna blir klara under februari månad 2019.

Ett arbete med att genomföra en nulägesanalys gällande mottagning och kartläggning av arbetet med nyanlända elever på skolorna har genomförts. Analysen har resulterat i en plan som har redovisats till Skolverket inom ramen för arbetet med att samordna insatser för nyanlända. Utvecklingsplanen visar bl.a på behov av kunskap om kartläggning av nyanländas kunskaper samt hur skolorna kan ge stöd genom till exempel språkutvecklande arbete. Därför kommer vissa

kompetensutvecklingsinsatser riktas mot detta område under 2019.

Under hösten har vi kartlagt hur långt skolorna har kommit i digitaliseringsfrågor. Vi har sett över alla avtal så att alla skolor har likvärdig tillgång till, till exempel bildstödsprogram och inläsningstjänst. Vidare har vi tagit fram ett antal utbildningar med koppling till den programvara skolorna har. Utbildningarna kommer att ges under vårterminen 2019.

En digitaliseringsplan har tagits fram som bl.a. innehåller förslag på en digital kursplan som tar sin utgångspunkt i de nationella styrdokumenterna och den nationella IT strategin. Den kommer att implementeras under 2019. Vi har även köpt in digitala läromedel som alla lärare åk 4-9 och gymnasiet har tillgång till från och med december. Det finns läromedel i de flesta ämnena. Detta genomförs för tre terminer framåt och ska sedan utvärderas.

Ekebyskolan har som en av 100 skolor i hel Sverige uttagits som en utvärderingsskola för de digitala nationella proven. Arbete för att förbereda skolan för detta har ägt rum under hösten.

Kvalitetsdialoger

Kvalitetsredovisningarna för läsåret 2017/2018 har följts upp under hösten av förvaltningen genom kvalitetsdialoger med rektorerna i dialogform där två skolor har bytt kvalitetsdokument och gett återkoppling på den andra skolans dokument. På samma sätt har skolorna fått diskutera sina elevhälsoplaner med en annan skola. Syftet med dialogerna är att sprida goda erfarenheter mellan skolorna.

Övergångar mellan skolformer

Förvaltningen har under hösten tillsammans med skolledningar och förskolechefer arbetat med att ta fram en handlingsplan med gemensamma rutiner för övergången mellan förskola och skola. Syftet med handlingsplanen är att bidra till det livslånga lärandet genom att säkerställa en bra övergång mellan förskolans och skolans verksamheter. Vidare har det även påbörjats att ta fram riktlinjer kring övergångar mellan åk 6 och åk 7 som kommer att färdigställas under 2019.

Nationell idrottsutbildning (NIU)

Danderyds gymnasium har blivit godkänd av Skolverket, som första skola i Sverige, att bedriva NIU-utbildning i Padeltennis. Verksamheten kommer att starta till läsårsstart 2019/2020.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Under 2018 har 91 studenter från olika lärosäten genomfört sin praktik på den kommunala skolorna. Som ett led i att marknadsföra kommunen som en attraktiv arbetsgivare har förvaltningen under hösten anordnat en träff för kommunens nya studenter inom VFU

Anmälan om kränkande behandling

Förvaltningen har tagit fram ett formulär så att skolorna kan anmäla kränkande behandling till huvudmannen på ett säkert sätt digitalt istället för i pappersform som tidigare.

Omfattande problem med det nya städavtalet.

Dålig städning och stora ökade kostnader för skolorna. Det nya avtalet är avsevärt dyrare än det som gällde tidigare. Implementeringen av det nya avtalet har varit bristfällig. Kvalitén på städningen har på en del skolor förbättrats under hösten, men fortfarande finns det stora brister på skolorna.

VÅRD- OCH OMSORG

Hemtjänsten

Från och med 1 februari driver Hemtjänst Danderyd kommunens larm- och nattpatrull på uppdrag av socialnämnden.

En inspektion av Arbetsmiljöverket hos Hemtjänst Danderyd under våren visade på brister i arbetsmiljön. En arbetsgrupp bestående av ledning, skyddsombud, undersköterskor, företagshälsovården och personalavdelningen har med anledning av detta arbetat med att förtydliga och skapa nya rutiner. Vid arbetsmiljöinspektionens återbesök i oktober konstaterades att förbättringar skett och ärendet avskrevs.

Vård- och omsorgsboendena

Verksamheten med palliativa ombud har utvecklats och en fördjupning har skett i det palliativa arbetet under året. Ombuden ger utbildning på plats. Klingsta håller på att certifieras enligt demensförbundet stjärnmärkning. Organisationsförändring av sjukgymnaster och arbetsterapeuter pågår. Framöver kommer den kompetensen att köpas från ett bemanningsföretag. 2018 är sista året som stimulansstatsbidraget på totalt 3,2 miljoner kronor per år till egna regins vård- och omsorgsboenden ges. Det har bland annat använts till aktivitetsansvariga samt till högre bemanning av sjuksköterskor och undersköterskor.

Dagverksamheter

Dagverksamheterna Soltorpet och Oliven, som bedriver verksamhet för personer med demenssjukdom, har ökat sina öppethållanden efter önskemål från socialkontoret.

LSS lag om stöd och service:

Personlig assistans

Antalet ärenden för personlig assistans har minskat från 6 till 5 under året. Antalet kontaktpersoner har ökat och uppgår nu till 35 personer. Vidare har antalet avlösare och ledsagare ökat och uppgår nu till 48 personer.

Gruppbostad och servicelägenheter

Både Lyckovägen (gruppbostad) och Nora Torg (servicelägenheter) planerar för flytt och nybyggnation.

GEMENSAMT FÖR ALLA VERKSAMHETER

"Heltidsresan" Sveriges Kommuner och Landsting och fackförbundet Kommunal har i huvudöverenskommelse avtalat om att heltid ska vara norm och att arbetsgivare ska ha en plan för hur andelen medarbetare som arbetar heltid ska öka. Intentionen är att tillsvidareanställning på heltid ska vara det normala vid nyanställning och redan anställda medarbetare ska arbeta heltid i högre utsträckning än idag. Arbetet med detta i Danderyds kommun görs i en projektgrupp med olika representanter i. På kort sikt beräknas förändringen medföra ökade kostnader.

Statligt finansierade extratjänster Ett flertal vård- och omsorgsboenden och förskolor har under året tagit emot personer som ges möjlighet att komma ut i arbetslivet genom "extratjänster" Dessa tjänster är en arbetsmarknadspolitisk insats där arbetsförmedlingen står för beslut om insatsen och därmed godkänner att individen får insatsen samt även står för 100 % i ersättning till kommunen. Respektive chef har fått ansöka om extratjänster till arbetscoach på socialkontoret.

4 Redovisning av mål (helår)

Förskola

Måluppfyllelsen mäts genom svar i enkäter inom "Våga Visa" till förskolebarnens vårdnadshavare samt en självvärdering hos pedagogerna.

Barnen känner sig trygga i verksamheten

Målet är nästan uppnått. Målet förutsätter en kundnöjdhet på 100 procent vad gäller trygghet. Förskolorna har en kundnöjdhet på 97 procent avseende påståendet "mitt barn är tryggt på förskolan".

Förskolan och pedagogisk omsorg i Danderyd stimulerar och utmanar barnens språkliga förmåga

Målet är nästan uppnått. Måluppfyllelse förutsätter att 90 procent av vårdnadshavarna instämmer i påståendet "Förskolan arbetar med att utveckla mitt barns språk". Genomsnittet för förskolorna är 88 procent. Alla pedagoger uppger i självvärderingen att de utmanar och stimulerar barnens språk- och kommunikationsutveckling.

Förskolan och pedagogisk omsorg i Danderyd stimulerar och utmanar barnens matematiska tänkande

Målet är nästan uppnått. Måluppfyllelse innebär att 90 procent av vårdnadshavarna instämmer i påståendet "Förskolan arbetar med att utveckla mitt barns förståelse för matematik". Genomsnittet för den egna regionen förskolor är 87 procent. Alla pedagoger uppger i självvärderingen att de utmanar och stimulerar barnens matematiska förmåga.

"Förskolorna arbetar med att utveckla mitt barns förståelse för naturvetenskap och teknik".

Målet är uppnått. Måluppfyllelse innebär att vårdnadshavarna instämmer till 80 procent i påståendet. Genomsnittet för förskolor är 90 procent. 98 procent av pedagoger uppger i i självvärderingen att de utmanar och stimulerar barnens förståelse för naturvetenskap och 92 procent att de stödjer barnen i att utforska enkel teknik.

Förskolan och pedagogisk omsorg i Danderyd använder digitala lärverktyg för att stimulera barnens utveckling

Målet bedöms vara uppnått. Alla förskolor har köpt in och använder sig av lärplattor aktivt. Flera förskolor har köpt in andra digitala verktyg som används aktivt av såväl pedagoger som barn. Kvaliteten varierar dock en hel del mellan förskolor och inom en och samma förskola.

Pedagogerna har en hög kompetens

Målet är ej uppnått. Måluppfyllelse förutsätter 50 procent legitimerade förskollärare. Genomsnittet för förskolorna är 37 procent, vilket är samma procentsats som året innan.

Grundskola och fritidshem

Måluppfyllelsen mäts genom svar i enkäter till skolbarn i olika årskurser och deras vårdnadshavare samt nationell statistik.

Grundskolorna i Danderyd uppvisar studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass

Målet är uppnått. Eleverna vid Danderyds grundskolor har meritvärden som är bland de högsta i landet.

Skolorna i Danderyd arbetar aktivt med att förebygga skillnader i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor

Målet bedöms inte vara uppnått, vilket är en försämring från föregående år. Bland eleverna i årskurs 6 instämmer 66 procent i påståendet att flickor och pojkar behandlas lika av lärarna. Bland eleverna i årskurs 8 instämmer 74 procent.

Vi ser också att meritvärdena mellan pojkar och flickor och mellan skolorna skiljer sig åt. På Mörbyskolan har pojkarna högre meritvärden jämfört med flickorna, 256,2 jämfört med 264,4. På Fribergaskolan är situationen den omvända och där är det dessutom större skillnad mellan pojkar och flickor. Pojkarna har 261,7 i genomsnittlig meritpoäng och flickorna har 286,8.

Arbetsklimatet i Danderyds skolor gynnar elevens utveckling och lärande

Målet bedöms bara delvis vara uppnått. Måluppfyllelse förutsätter att 80 procent instämmer i påståendet "det råder arbetsro på lektionerna". Bland vårdnadshavare med barn i kommunala regions årskurs 3 instämmer 80 procent i påståendet, medan 70 procent av vårdnadshavarna till elever i årskurs 6 gör det.

Bland eleverna i årskurs 6 anser 84 procent att det råder arbetsro på lektionerna, vilket är en förbättring från förra året då 80 procent av eleverna ansåg att det var arbetsro. 79 procent av

eleverna i årskurs 8 instämmer i påståendet, vilket är en liten försämring från förra året då 81 procent instämde i påståendet.

Andelen vårdnadshavare som upplever att de får tydlig information om hur eleven utvecklas ska öka

Målet bedöms inte vara uppnått. Måluppfyllelse förutsätter att 90 procent av vårdnadshavarna instämmer i påståendet. Vårdnadshavare med barn i årskurs 3 instämmer till 80 procent vilket är något högre resultat än för 2017, som då var 77 procent. Vårdnadshavare med barn i årskurs 6 instämmer till 80 procent, vilket är en minskning från 81 procent föregående år.

Fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande

Målet bedöms vara uppnått. Måluppfyllelse förutsätter att 90 procent av vårdnadshavarna instämmer i påståendet. Bland vårdnadshavare med barn i kommunal regis förskoleklasser instämmer 94 procent i påståendet, vilket är en ökning från förra året då resultatet var 87 procent. 90 procent av vårdnadshavare med barn i årskurs 3 instämmer i påståendet vilket är en kraftig ökning från 76 procent föregående år.

Nyckeltal för grundskolan

Sammanställning över nationella ämnesprov, meritvärde och andel elever som når målen i årskurs 9

Elevers kunskaper - Grundskola (kommunala)	2016	2017	2018	Rikssnitt 2018
Nationella prov matematik åk 9, andel % med provbetyg A-F	100,0%	97,7%		
Nationella prov svenska åk 9, andel % med provbetyg A-F	100,0%	100,0%	100,0%	96,5%
Nationella prov engelska åk 9, andel % med provbetyg A-F	100,0%	100,0%	100,0%	95,8%
Meritvärde i åk 9, 17 ämnen (max 340 poäng)	265,0	269,8	272,9	228,7
Andel elever i åk 9 som nått målen, % med betyg A-E	95,9	92,6	92,8	75,6

Nationella prov i svenska är en summering av 2 av 3 delprov så den är inte helt korrekt

Nationella prov i matematik finns ingen summering av på skolverkets hemsida pga provläckage

Danderyds kommunala grundskolor visar mycket bra studieresultat.

Gymnasium

Måluppfyllelsen mäts genom avläsning av nationell statistik.

Gymnasieutbildningen i Danderyd uppvisar studieresultat som vid varje jämförelse är av högsta nationella klass. Betygspoängen vid Danderyds gymnasium ligger kvar på samma som förra året vilket är över rikssnittet.

Gymnasieutbildningen i Danderyd ger goda förutsättning vidare studier och kommande arbetsliv. Målet är uppnått. Eleverna vid Danderyds gymnasium blir till övervägande del behöriga att söka till högskola och universitet.

Nyckeltal för gymnasiet

Gymnasieskolan (Danderyds gymnasium)- jämförelse över tid	2017 Danderyds gymnasium	2018 Danderyds gymnasium	2018 riket (kommunala)
Genomsnittlig betygspoäng hos avgångseleverna respektive läsår			
Nationella program	15,3	15,3	14,8
Högskoleförberedande program	15,3	15,3	15,3
Andel elever (%) behöriga till högskola av avgångseleverna respektive läsår			
Nationella program	96,20%	92,30%	90,40%
Högskoleförberedande program	96,20%	92,30%	91,40%
77,5			
	Startår--->	2014	2015
Danderyds kommunala gymnasium totalt	2017	2018	Riket
Nationella program	77,50%	76,20%	76,10%
Högskoleförberedande program	77,50%	76,20%	77,90%

VÅRD OCH OMSORG

Vård- och omsorgsboenden

Kommentarer till uppfyllelsen av ett urval av socialnämndens inriktningsmål

Måluppfyllelsen avseende vård- och omsorgsboenden mäts genom avläsning av Socialstyrelsens enkät 2018 "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?".

Äldreomsorgen i Danderyd bidrar till en trygg och värdig ålderdom med målet att nå högsta kundnöjdhet.

Målet bedöms vara uppnått. Detta är baserat på andelen kunder som har svarat att de sammantaget är "nöjda" eller "mycket nöjda" med sitt vård- och omsorgsboende.

Andel som sammantaget är mycket nöjd/nöjd med sitt vård- och omsorgsboende

	Vård och omsorgsboende i kommunal regi
2014	78%
2015	84%
2016	82%
2017	89%

	Vård och omsorgsboende i kommunal regi
2018	88%

Enligt Socialstyrelsens öppna jämförelser får personalen på egenregins boenden överlag höga betyg för sitt bemötande och de boende känner förtroende för personalen. Dessutom upplever de flesta äldre att deras boende är tryggt.

Upplevelsen av hur maten smakar är generellt sett hög i egenregins vård- och omsorgsboenden. Detta är en effekt av att vård- och omsorgsboendena har egna kök och i huvudsak tillagar maten från grunden. När det gäller den miljön där måltiderna serveras finns det dock genomgående en förbättringspotential. Under 2017 har egenregins koststrateg, tillika legitimerad dietist, arbetat tillsammans med kökens kockar utifrån det kostprogram som produktionsutskottet tidigare fattat beslut om. I detta arbete har ingått såväl strategiska frågeställningar som konsultationer och bedömningar avseende enskilda individers kost- och näringsintag. Detta arbete kommer att fortsätta under 2018.

Den yttre miljön upplevs generellt som ganska till mycket god. Trots de senaste årens investeringar i inomhusmiljön ger dock de boende inom egenregin överlag jämförelsevis låga betyg avseende trivseln i gemensamma utrymmen. Detta indikerar att det finns mer att göra i fastigheterna för att öka trivseln för de boende.

Egenregins vård- och omsorgsboenden har de senaste åren ökat satsningen på aktiviteter för de äldre. Aktivitetsansvariga har exempelvis planerat och genomfört två schemalagda dagliga aktiviteter för de boende såsom besök av vårdhund, allsång, dans, sittgymnastik, korsord och högläsning. De boende engageras även regelbundet i samtal om olika ämnen, till exempel hur det var när man växte upp, i arbetslivet, om familj och vänner, bokpresentationer och dagsaktuella samhällsfrågor. På helgerna har danderydsungdomarna inom ramen för Ung omsorg bidragit med sådana aktiviteter som de äldre framfört önskemål om. Ungdomarna har exempelvis kunna bidra med kunskap om hur man kan använda modern teknik. Dessa generationsöverbryggande möten har också resulterat i ökad förståelse och respekt mellan yngre och äldre danderydsbor. Under året har dessutom anordnats större evenemang där Nobeldagen, helgdagar och högtider uppmärksammas extra samt en särskild satsning på kultur för äldre. Trots de ökade satsningarna på aktiviteter visar omdömena i Socialstyrelsens Öppna jämförelser att det finns utrymme för ytterligare förbättring.

Enligt Socialstyrelsens Öppna jämförelser är de boende relativt sett mer nöjda med möjligheten att träffa en sjuksköterska vid behov än möjligheten att träffa en läkare. Det finns skäl att kartlägga detta förhållande ytterligare mot bakgrund av de ökade behoven av medicinska insatser för äldre. Framöver förväntas kommunerna ta ett större ansvar även för den avancerade sjukvården i hemmet (ASIH). Detta kommer framförallt att ställa krav på ökad kompetensutveckling för sjuksköterskor.

Hemtjänst

Kommentarer till uppfyllelsen av ett urval av socialnämndens inriktningsmål

Äldreomsorgen i Danderyd bidrar till en trygg och värdig ålderdom med målet att nå högsta kundnöjdhet.

Måluuppfyllelsen avseende hemtjänst mäts genom avläsning av Socialstyrelsens enkät 2018 "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?".

Målet bedöms vara uppnått. Detta är baserat på andelen kunder som har svarat att de sammantaget är "nöjda" eller "mycket nöjda" med Hemtjänst Danderyd.

Andel som sammantaget är mycket nöjd/nöjd med sin hemtjänst

	Hemtjänst i kommunal regi
--	---------------------------

	Hemtjänst i kommunal regi
2014	89%
2015	87%
2016	88%
2017	90%
2018	86%

86 procent av Hemtjänst Danderyds kunder är nöjda eller mycket nöjda med de tjänster de får. Av Socialstyrelsens Öppna jämförelser framgår att kunderna överlag är nöjda med personalens bemötande och att de flesta är trygga med att bo hemma med stöd från hemtjänsten. Ett av de områden som Hemtjänst Danderyd kan utveckla är kontinuiteten det vill säga att minska antalet personal som hemtjänstkunden möter.

LSS

Kommentarer till uppfyllelsen av ett av socialnämndens inriktningsmål

Danderyds omsorg för personer med funktionsnedsättning är av högsta kvalitet och bidrar till goda levnadsvillkor.

Målet bedöms vara uppnått. Måluppfyllelsen avseende LSS-verksamheten baseras på såväl granskningar från socialkontoret, arbetsmiljöverket samt apoteksgranskning och egenkontrollen i Stratsys.

Det utvecklingsarbete som påbörjades tidigare inom egenregins LSS-verksamheter har fortsatt under 2018 med ett gott resultat och målet bedöms nu vara uppnått. Förstärkningen av ledningsorganisationen föregående år har varit lyckosam och organisationen har blivit tydligare. De kvalitetsgranskningar som genomförts av socialnämnden visar att verksamheterna lever upp till kraven i överenskommelsen med socialnämnden.

5 Utmaningar inför framtiden

GEMENSAMT

Det sjunkande barnantalet i åldern 1–5 år gör att kommunen har ett fortsatt ökat överskott på förskoleplatser. Utmaningen framöver är att: anpassa antalet platser till behovet och att samtidigt hantera ekonomin när det finns en betydande andel fasta kostnader som inte följer antalet barn.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Kommunal kom överens om ett centralt kollektivavtal (HÖK 16) för att fler ska arbeta heltid. Avsikten är att förbättra framtida kompetensförsörjning inom Kommunals avtalsområde. Införande av rätt till heltid ger behov av att förändra såväl organisation som arbetsätt för att möjliggöra en bemanning som möter både verksamhetens behov och ekonomi.

Det råder brist på utbildad personal inom vård, skola och omsorg. Det är därför viktigt att egenregins verksamheter är fortsatt attraktiva vad gäller lönenivåer, modern teknik, arbetsmiljö samt arbetsgivarpolitik.

Utmaningarna när det gäller digitalisering, som fortsätter inom samtliga verksamhetsområden, är utbildning av personalen samt att finansiera system som ger ökad effektivitet, produktivitet och kvalitet i verksamheterna.

Verksamheterna inom kommunstyrelsens produktionsutskott visar överlag fortsatt god utveckling och hög kvalitet. Samtidigt finns det flera verksamheter som redovisar ekonomiskt underskott för vilka handlingsplaner för ekonomi i balans behöver upprättas. Därutöver behöver de övergripande

förutsättningarna för ekonomi i balans utredas vidare. Det handlar om samspelet mellan bland annat utbildningsnämnden respektive socialnämnden och produktionsutskottet

FÖRSKOLAN

Förskolechefens pedagogiska uppdrag

Skolinspektionens granskning av förskolechefens ansvar visar att det finns två centrala områden som förskolechefer behöver arbeta med: att klargöra roll- och ansvarsfördelning samt att leda situationsspecifikt i syfte att utveckla den pedagogiska verksamheten. Detta gäller även i Danderyd, där förskolecheferna har relativt små enheter, inget administrativt eller annat ledningsstöd lokalt och ingen att delegera till. Förskolornas organisation behöver ses över så att huvudmannen skapar förutsättningar för förskolechefen att vara en pedagogisk ledare.

Digitalisering

Förskolan ska förbereda barnen för ett allt mer digitaliserat samhälle. I förskolans reviderade läroplan kommer det att förtydligas hur barnens digitala kompetens ska stärkas. Det här innebär att förskolor ska ge barnen möjligheter att, på sin nivå, möta och förhålla sig till den moderna digitala teknik som de omges av. Tanken är att pedagoger ska ansvara för att arbetet i barngruppen genomförs så att barnen stimuleras och utmanas i sin användning av digitala verktyg på ett sätt som främjar deras utveckling och lärande. Alla insatser ska leda till ökad måluppfyllelse och ett förbättrat lärande för barn. Förskolorna behöver ta fram en gemensam digitaliseringsplan.

Beläggningen på förskolorna

Den egna regin har idag ett stort överskott på platser på ett flertal förskolor. Aktuella befolknings- och nybyggnadsprognoser visar inga tendenser till att efterfrågan på platser kommer att öka. I några kommundelar, framförallt i Djursholm, är det ett stort överskott. Detta har pågått under flera år och trots tidigare nedläggningar av några förskolor kvarstår överskottet.

Utbildningsnämnden gav Bildnings- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att göra en genomlysning av kapaciteten i de olika kommundelarna. Ärendet togs upp i utbildningsnämnden i november 2018. Utbildningsnämnden skickade ärendet vidare till Kommunstyrelsens produktionsutskott som i sin tur gav Bildnings- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att redovisa förslag på åtgärder vid Kommunstyrelsens produktionsutskotts möte i januari 2019.

Kompetensförsörjning

Det är svårt att rekrytera förskollärare och även rekryteringen av utbildade barnskötare har blivit svårare. Konkurrensen i Stockholmsområdet är stor så Danderyd behöver bli ännu mer attraktiv arbetsgivare.

Mottagning av nyanlända barn

Det saknas riktlinjer kring mottagande av nyanlända barn vilket vi behöver ta fram. Pedagogerna behöver stöd i arbetet med kartläggning av barnen och metoder för att ge de nyanlända en trygg och utvecklande miljö.

UNGDOM OCH SKOLA

Det ekonomiska läget

Vi har för många skolplatser i Djursholm och behöver minska antalet skolplatser med 100 inom de närmaste åren.

Skolorna behöver effektivisera sina verksamheter, eftersom inte skolpengen skrivs upp lika mycket som lönerna förväntas att höjas. Eftersom det råder en konkurrens mellan olika huvudmän vad gäller rekrytering i Stockholmsområdet kommer vi troligen även fortsättningsvis se en stor rörlighet bland lärarna samt att lönerna kommer fortsätta att öka. Danderyd behöver bli ännu mer attraktiv för att minska antalet lärare som byter arbetsgivare.

Vi har många elever i behov av särskilt stöd och den budget som är avsatt för att stötta skolorna i arbetet med dessa elever kommer att minska, vilket kommer leda till att skolorna behöver se över och organisera om sitt elevstödsarbete.

Elevhälsa

Skolorna behöver fortsatt kompetensutveckling om tillgängligt lärande och elevhälsa för att kunna möta alla elevers olika behov. Vidare behöver rutiner och riktlinjer kring ansökan om verksamhetsstöd ses över under 2019. Beslut behöver tas gällande vilka mindre undervisningsgrupper och med vilken inriktning vi ska ha på våra skolor.

Mottagning av nyanlända elever, modersmål och studiehandledning

Enheten för flerspråkighet ansvarar för mottagandet av nyanlända, modersmålsundervisningen samt studiehandledning. Enheten arbetar både gentemot de fristående och de kommunala skolorna. Det finns ett behov att tydliggöra riktlinjer kring mottagande av nyanlända, hur studiehandledning bedrivs samt hur skolorna kartlägger de nyanlända elevernas kunskaper. Vidare behövs det kompetensutveckling av personal på skolorna när det gäller språkutvecklande arbete och för att undervisa elever med ett annat modersmål samt som inte tidigare har gått i skolan eller har en kort skolbakgrund. Under 2019 behöver modellen för finansiering och organisering av enheten ses över.

Digitalisering

Från och med läsåret 2017/2018 gäller nya skrivningar om digitalisering i grundskolans och gymnasieskolans kurs- och ämnesplaner. Förutsättningarna vad gäller utrustning men också kompetensen hos lärare och skolledningar ser olika ut mellan skolorna. Vi behöver arbeta för en mer likvärdig utbildning oavsett vilken skola eleven går på.

Obligatorisk och frivillig lovskola

Elever i åk 8 och åk 9 som inte bedöms klara av att bli behöriga till ett nationellt yrkesprogram ska erbjudas lovskola i ett eller flera ämnen. Utöver detta kan kommunen erbjuda lovskola för övriga elever. Organisationen av all lovskola behöver ses över i kommunen.

Lokaler

Det finns flera skolor med eftersatt underhåll som behöver åtgärdas under 2019. Vi har pågående stora renoveringar på Mörbyskolan samt köket på Danderyds gymnasium. Många elever går i provisoriska paviljonger på Mörbyskolan, Enebybergs skola, Stocksundsskolan samt Kevingskolan. Arbetet med att ersätta dessa tillfälliga skolbyggnader behöver arbetas med under 2019.

Kvalitetssystem

Under 2019 behöver förvaltningen arbeta fram ett välfungerande digitalt kvalitetssystem som stöd för skolornas systematiska kvalitetsarbete. Idag finns ett fungerande system för ekonomiuppföljning men det behövs beslutas om vilket system som ska användas för verksamhetsplanering och uppföljning.

VÅRD- OCH OMSORG

Som utvecklingsområden har i Verksamhetsplan 2019 beskrivits att det finns generella kompetens- och personalrelaterade problem inom vården och omsorgen som handlar om att det ofta är svårt för verksamheterna att behålla och rekrytera personal med rätt kompetens. Ökad digitalisering, arbetsdelning och specialisering genom differentiering av arbetsuppgifter samt en förändrad lönestruktur är exempel på åtgärder för att försöka komma till rätta med dessa utmaningar.

Egna regins vård- och omsorgsverksamheter har från och med 1 januari 2019 flyttats över till socialnämnden.

6 Prestationer och nyckeltal

Redovisas för alla folkbokförda barn/elever i utbildningsnämndens verksamhetsberättelse.